

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobců: **a) Stop Genocidě, z. s.**, se sídlem Vítonice 93, **b) P. T.**, oba zast. Mgr. Stanislavem Hykyšem, advokátem se sídlem Zelená 267, Pardubice, proti žalovanému: **město Moravský Krumlov**, se sídlem nám. Klášterní 125, Moravský Krumlov, zast. Mgr. Vlastimilem Šopákem, advokátem se sídlem Jana Palacha 954/4, Znojmo, na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobců a) a b) proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2016, č. j. 31 A 42/2016 - 94,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Včas podanou kasační stížností napadli žalobce a) [dále jen „stěžovatel a)“] a žalobce b) [dále jen „stěžovatel b)“] shora označený rozsudek Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), jímž byla zamítnuta jejich žaloba na ochranu před nezákonným zásahem.

[2] Stěžovatelé se svou žalobou domáhali jednak určení, že nezákonné bylo neposkytnutí ochrany shromáždění stěžovatele a), které se konalo dne 23. 3. 2016 na náměstí T. G. Masaryka v Moravském Krumlově, spočívající v pokusu Městské policie

Moravský Krumlov manipulovat s informačními panely stěžovatele a) při tomto shromáždění a v pokusu přerušit funkci megafonu stěžovatele a). Jednak se stěžovatelé domáhali určení, že nezákonné bylo použití donucovacích prostředků ze strany Městské policie Moravský Krumlov vůči stěžovateli b) spočívající v jeho povalení na zem, zkroucení rukou, nasazení pout a naložení do služebního vozidla při daném shromáždění.

[3] V napadeném rozsudku krajský soud uvedl, že z dokazování vyplynulo, že shromáždění se konalo v Moravském Krumlově na náměstí T. G. Masaryka před školní jídelnou střední školy dopravní a služeb a v těsné blízkosti autobusové zastávky. Shromáždění bylo doplněno o informační panely sestavené do tvaru neuzavřeného kruhu se vstupem směrem k přilehlé autobusové zastávce a školní jídelně. Do takto neuzavřeného kruhu bylo možno bez problémů nahlížet a některé informační panely byly jasně viditelné bez nutnosti vstoupit do kruhu informačních panelů. V průběhu času se na místo shromáždění dostavil stěžovatel b) a počal pořizovat videozáznam v době, kdy začaly vznikat slovní potyčky. Velitel městské policie vyzýval přítomného pořadatele shromáždění V., aby zanechal projevů do megafonu. Pořadatel však výzvy nedbal. V průběhu času velitel městské policie upravil vstup mezi informační panely tak, že jej zúžil.

[4] Dále na základě dokazování krajský soud zjistil, že na místě shromáždění se pohybovali dva místní občané (muž v červeném svetru a muž v černé bundě), kteří vstupovali do diskuze s demonstranty. Následně se vyhrotila situace mezi stěžovatelem b) a jedním z místních občanů. Stěžovatel b) vytáhl z pouzdra u pasu zbraň, o níž bylo následně zjištěno, že jde o plynovou pistoli. Velitel městské policie stěžovatele b) v reakci na vzniklou situaci povalil na zem, nasadil mu služební pouta a odvezl jej na stanici Policie České republiky.

[5] Ve vztahu k zásahu, který dle žalobního tvrzení měl spočívat v povalení stěžovatele b) na zem, zkroucení rukou, nasazení pout a naložení do služebního vozidla, krajský soud zmínil další skutečnosti, které vyplynuly z videozáznamu. Ke stěžovateli b) přikročil muž v červeném svetru a v blízkém kontaktu s ním důrazně požadoval, aby stěžovatel b) přestal filmovat, několikrát ho přitom nazval slovy „vole“ či „sráči“. Není však pravda, že by na stěžovatele b) křičel. Stěžovatel b) začal ustupovat se slovy: „*Já mám strach*.“ Vyjmul přitom z pouzdra u pasu zbraň. Ze záznamu byla opakovaně slyšet výzva „*Schovej tu pistol!*“ a „*Schovej to!*“ posléze též „*To si děláš srandu!*“ Z úředních záznamů vyplynulo, že šlo o výzvy strážmistra M. K. Stěžovatel b) na výzvy nereagoval a následně proti němu bylo užito donucovacích prostředků ze strany velitele městské policie.

[6] Krajský soud vyhodnotil, že stěžovatel b) vytáhl z pouzdra u pasu předmět zaměnitelný se střelnou zbraní, a to v situaci kdy nebyl jakkoli fyzicky napaden a kdy se v okolí nacházeli strážnici městské policie. Zbraň držel v pohotovostní poloze u pasu. Dle krajského soudu šlo o situaci, kdy zásah městské policie nesnesl odkladu. Nešlo tak o situaci, kdy je strážník městské policie dle § 18 odst. 3 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění účinném v rozhodné době (dále jen „zákon o obecní policii“), před použitím donucovacích prostředků povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání slovy „jménem zákona“ s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků.

[7] Nad rámec krajský soud poznamenal, že k dané situaci nemuselo vůbec dojít, pokud by se stěžovatel b) choval v souladu se zákonem. Dle § 7 odst. 3 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o právu shromažďovacím“), totiž účastníci shromáždění u sebe nesmí mít střelné zbraně nebo výbušniny. Rovněž nesmějí mít u sebe jiné předměty, jimiž lze ublížit na zdraví, lze-li z okolností nebo z chování účastníků usuzovat, že mají být užity k násilí nebo pohrůžce násilím.

[8] Ve vztahu k zásahu, který měl dle žalobního tvrzení spočívat v manipulaci s informačními panely stěžovatele a) a pokusu v přerušení funkce megafonu ze strany Městské policie Moravský Krumlov, krajský soud poukázal na nález Ústavního soudu ze dne 5. 5. 2015, sp. zn. II. ÚS 164/15. Krajský soud k posuzované věci konstatoval, že stěžovatel a) k prezentaci svých myšlenek při shromáždění používal stejných metod jako u shromáždění, která byla v minulosti zakázána. Obrazované materiály, které při shromáždění použil, jsou totožné s těmi, které na svých shromážděních obvykle používá. V posuzované věci byly panely s obrazovým materiálem situovány tak, aby vstup směřoval k autobusové zastávce a školní jídelně, kde byla koncentrace nezletilých různého věku. Nezletilí, kteří užívali přilehlou zastávku, se nemohli tomuto shromáždění vyhnout a museli tak být konfrontování s obsahem některých šokujících sdělení. Se sděleními stěžovatele a) byly konfrontovány i děti mladšího školního věku.

[9] Dle krajského soudu si stěžovatel a) musel být s ohledem na setrvalé názory správních soudů i Ústavního soudu vědom, že způsob prezentace sdělení, který se šokujícími informacemi konfrontuje nezletilé, nepožívá ochrany shromažďovacího práva. Není přitom pravdou, že by se závěry nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 164/15 týkaly toliko dětí mladšího školního věku, jak tvrdil stěžovatel a), neboť setrvalá judikatura jasně hovoří o nezletilých.

[10] Krajský soud zdůraznil, že dle § 2 zákona o obecní policii se obecní policie podílí na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a činí opatření k jeho obnovení. Nevhodným umístěním obrazových sdělení stěžovatele a) došlo k ohrožování mravní výchovy přítomných nezletilých. Z provedených výpovědí vyplynulo, že stěžovatel a) a městská policie se dohodli na podobě rozmístění informativních panelů. Z výpovědí však také vyplynulo, že městská policie po příjezdu na místo shledala, že tato dohoda nebyla dodržena. Její činnost pak směřovala primárně k zabránění ohrožování mravní výchovy nezletilých při zachování možnosti dále pokračovat ve shromáždění. Zúžení vstupu mezi panely nemohlo žádným způsobem narušit posuzované shromáždění. Informační panely byly i po úpravě dále volně přístupné. Po prvotním zúžení vstupu ze strany městské policie sami demonstrující vstup upravili, aby byly panely volně přístupné, což městská policie respektovala.

[11] Ani v přerušení funkce megafonu krajský soud neshledal nezákonný zásah. Stejně jako obrazová sdělení ani slovní projevy nesmějí narušovat základní práva jiných. Krajský soud kladl rovnítko mezi plakáty stěžovatele a), které srovnávaly umělé přerušení těhotenství s nacistickou genocidou či rasistickou vraždou, a mezi projevy pořadatele V., který uváděl, že nacisté vyráběli z ostatků zabitých židů, ale my jsme toto povýšili a děláme ze zavražděných dětí jídla a očkování. Krajský soud zdůraznil, že slovní projevy prostřednictvím megafonu do práv dětí zasahovaly ještě víc než obrazová sdělení. Pokud se

nezletilí chtěli vyhnout obrazovým sdělením, bylo možné odvrátit pohled, což u slovních projevů nebylo možné, jelikož informacím z megafonu uniknout nešlo. Dodal, že městská policie omezovala škodlivé projevy jen v přítomnosti nezletilých, megafon pořadateli neodňala a ani jeho funkci neznehodnotila.

[12] Krajský soud se neztotožnil ani s tvrzením o neposkytnutí ochrany shromáždění ze strany městské policie. Z dokazování vyplynulo, že městská na místě samém činila kroky k uklidnění situace a zároveň bránila fyzickým kontaktům mezi dvěma demonstranty a dvěma občany města Moravský Krumlov. Dále bránila místním v manipulaci s panely stěžovatele a). Krajský soud dospěl k závěru o nedůvodnosti žaloby, kterou zamítl dle § 87 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.").

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření k ní

[13] Stěžovatel a) odmítá, že by slovní projevy pronesené prostřednictvím megafonu cílily na malé děti. Tuto skutečnost prokazuje mj. okolnost, že shromáždění se konalo před Střední školou cestovního ruchu a služeb, kde studují středoškoláci. Krajský soud se záměrně dopustil zastření této skutečnosti, když v odůvodnění používá zavádějící pojem „nezletilé děti" a později přechází k pojmu „mladiství".
[14] Z nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 164/15 vyplývá, že s působivými sděleními nemají být konfrontovány „malé děti", nikoli však již mladiství. Městská policie nemá právo omezovat právo sdělovat názor o závažnosti umělého přerušení těhotenství projevený v rámci shromažďovacího práva vůči osobám starším 15 let, tedy v blízkosti střední školy.

[15] Krajský soud při ústním odůvodnění rozsudku ohledně přerušování megafonu připustil neoprávněnost počínání městské policie. Písemné odůvodnění rozsudku je však s ústním odůvodněním v hrubém rozporu.

[16] Ačkoli krajský soud dospěl k závěru, že městská policie nebránila jednotlivým dílčím slovním útokům, připustil, že stěžovatel b) zjevně cítil obavu z fyzického napadení. Pohrůžka násilí totiž může být i konkludentní, neboť postačí v poškozeném vyvolat obavu z násilného jednání, pro kterou poškozený neklade odpor. Městská policie agresory, kteří stěžovatele b) uráželi, nijak neusměrňovala. Velitel městské policie naopak stěžovateli b) hrozil tím, že se strážníky bude muset odjet a nechat je samotné. Příčinou vyhrocené situace bylo nečinné přihlížení městské policie a její pohrůžky, že odejde. Stěžovatel b) na nikoho plynovou pistolí nemířil. S ohledem na posuzovanou situaci je nedůvodný závěr krajského soudu, že byly dány podmínky pro použití donucovacích prostředků i bez předchozí výzvy „jménem zákona".

[17] Stěžovatelé navrhli, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[18] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil, ačkoli k tomu dostal příležitost.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[19] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobami k tomu oprávněnými, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, stěžovatelé jsou v řízení o kasační stížnosti zastoupeni advokátem. Důvod kasační stížnosti odpovídá důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zároveň zkoumal, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

III. a) Skutkové okolnosti případu

[20] Vzhledem k povaze řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem krajský soud zjišťoval skutkový stav na základě dokazování, a to videozáznamy z kamerového systému městské policie a videozáznamem stěžovatele b). Dále krajský soud provedl výslech svědků a důkaz trestním spisem KRPB-46822/TČ-2016-061381-RA. Byl rovněž proveden důkaz fotografiemi z internetových stránek stěžovatele a), na nichž byl zobrazen obsah panelů, které stěžovatel a) při shromážděních vystavuje.

[21] Skutková zjištění krajského soudu, jichž se ohledně skutkového průběhu netýkají kasační námitky, jsou následující (body [21] až [28]). Posuzované shromáždění se konalo dne 23. 2. 2016 na náměstí T. G. Masaryka v Moravském Krumlově v těsné blízkosti autobusové zastávky. Z webových stránek stěžovatele a) vyplynulo, že shromáždění bylo zaměřeno na studenty, což potvrdily i svědecké výpovědi.

[22] Při shromáždění stěžovatel a) využil své informační panely, které byly rozmístěny do tvaru neuzavřeného kruhu se vstupem směrem k přilehlé autobusové zastávce. Do neuzavřeného tvaru bylo možno skrze vstup bez problému nahlížet a některé informační panely byly jasně viditelné bez nutnosti vstoupit do kruhu informačních panelů.

[23] V 13.20 hodin byl na místě jen pořadatel V. a byl zde absolutní klid. V době okolo 13.30 hod. se zde začal pohybovat větší počet dětí různého školního věku, včetně dětí mladšího školního věku. Na místo se v tuto dobu dostavila hlídka městské policie s velitelem F.

[24] V průběhu času se na místo shromáždění dostavil stěžovatel b) a počal pořizovat videozáznam. Jeho záznam dokladuje, že docházelo ke slovním potyčkám mezi místními občany na jedné straně a pořadatelem V. a stěžovatelem b) na straně druhé. V tuto dobu se jeden z místních občanů pokusil o manipulaci s informačními panely, ale městská policie mu v tom bránila.

[25] Co se týče informačních panelů, mezi stěžovatelem a) a městskou policií byla uzavřena dohoda o tvaru jejich rozmístění. Po příjezdu na místo však městská policie shledala, že dohoda nebyla plně respektována, vyzývala proto k zúžení vstupu mezi panely. Posléze velitel městské policie sám vstup mezi panely zúžil, po chvíli stěžovatel b) vstup mezi panely ještě poněkud upravil, což městská policie dál respektovala.

[26] Ze záznamu z městských kamer vyplynulo, že na místě aktivně vystupovali dva místní občané, kteří vstupovali do diskusí s demonstranty, a to muž v červeném svetru a muž v černé bundě. Na místě byli toliko dva aktivní demonstranti [pořadatel V. a stěžovatel b)] a následně se situace pasivně účastnil Jan Vrána, předseda stěžovatele a). Krajský soud tak shrnul, že na místě byli kromě strážníků městské policie tři demonstrující a dva aktivní občané města Moravský Krumlov.

[27] K důrazným výměnám názorů docházelo i mezi pořadatelem V. a velitelem městské policie, který opakovaně vyzýval pořadatele, aby zanechal hlasových projevů do megafonu. Výzvy ale vyslyšeny nebyly. Pořadatel V. do megafonu hovořil pouze ve chvílích, kdy na daném místě byla největší koncentrace nezletilých. Městská policie přitom omezovala projevy do megafonu pouze v přítomnosti nezletilých. Krajský soud souhlasil se svědeckými výpověďmi velitele městské policie F., že projevy do megafonu mohly v nezletilých vyvolávat odpor k jídlu, což velitel městské policie dotvrdil i ve vztahu k tomu, co mu řekla po zaznamenání některých z těchto projevů jeho dcera. Jedním z pronesených projevů bylo též, že nacisté vyráběli z ostatků zabitých židů mýdlo a my jsme toto povýšili a děláme ze zavražděných dětí jídla a očkování. Městská policie pořadateli V. megafon neodňala a jeho funkci neznehodnotila.

[28] Následně se vyhrotila situace mezi stěžovatelem b) a jedním z místních občanů. Ke stěžovateli b) přistoupil muž v červeném svetru a důrazně požadoval, aby stěžovatel b) přestal filmovat, dále ho několikrát nazval slovy „vole“, případně „sráči“, na stěžovatele b) však nekřičel. Stěžovatel b) začal ustupovat a vyjmul z pouzdra u opasku zbraň se slovy: „*Já mám strach*.“ O zbrani bylo až následně zjištěno, že se jedná o plynovou pistoli. Mezi stěžovatele b) a muže v červeném svetru pak vstoupil jeden ze strážníků a opakovaně zazněla výzva, aby stěžovatel schoval pistoli, k čemuž z úředního záznamu vyplynulo, že šlo o výzvy strážníka K. Konkrétně zaznělo: „*Schovejte tu pistol!*“ Dále zaznělo: „*Schovej to!*“ Následuje výkřik „*To si děláš srandu!*“ Poté následoval zákrok velitele městské policie, který stěžovatele b) svedl na zem, nasadil mu služební pouta a odvezl jej na stanici Policie České republiky.

[29] Nejvyšší správní soud dodává, že z videozáznamů je patrné, že použité informační panely byly o velikosti přibližně 1 m × 2 m s barevným potiskem vždy na jedné straně. Z videozáznamu stěžovatele b) je patrné, že v útvaru tvořeném informačními panely byly na jeho vnitřní straně naproti tzv. vchodu do tohoto útvaru umístěny panely přirovnávající interrupci s trestem smrti, dále přirovnávající interrupci s praktikami nacistického Německa během druhé světové války a další informační panely. Informační panely umístěné naproti vchodu v naturalistické formě a barevně znázorňovaly usmrcené lidské plody, mnohdy krvavě poškozené či přímo rozervané. Šlo o vyobrazení, na nichž se nezřídka objevovala krev.

[30] V souvislosti s rekapitulací skutkových okolností případu považuje Nejvyšší správní soud za vhodné vypořádat kasační námitku, v jejímž rámci stěžovatel a) odmítá, že slovní projevy prostřednictvím megafonu záměrně cílily na malé děti.

[31] Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud ve svém rozsudku (na straně 12) dospěl k závěru, že pořadatel V. užíval megafon pouze ve chvílích, kdy na daném místě byla největší koncentrace nezletilých. Hodnocení krajského soudu plně vychází

z videozáznamů pořízených jednak kamerovým systémem, jednak stěžovatelem b). V době užívání megafonu byla na zastávce nedaleko informačních panelů skupina lidí, v níž zjevně v naprosté většině převažovali studenti a žáci, kteří čekali na autobus. Mezi nimi byla zastoupena široká a nesourodá věková struktura nezletilých, a to včetně dětí mladšího školního věku (v tomto smyslu se ostatně neslo hodnocení krajského soudu ohledně toho, kdo se na místě okolo 13.30 hod. pohyboval, k tomu viz bod [23] shora). Děti mladšího školního věku mezi touto skupinou sice nepřevažovaly, ale jejich zastoupení zde rovněž nebylo zanedbatelné. Krajský soud ve svém rozsudku přímo neuvedl, že projevy pomocí megafonu byly cíleny na malé děti, jak dovozuje stěžovatel a). Krajský soud pouze konstatoval, že megafon byl využíván výhradně v době, kdy na daném místě byla největší koncentrace nezletilých.

[32] Nejvyšší správní soud však konstatuje, že projevům pořadatele V. prostřednictvím megafonu byl vystaven vedle dalších nezletilých i nemalý počet dětí mladšího školního věku, které na zastávce čekaly na autobus, čehož si musel být tento pořadatel plně vědom. Byť krajský soud neshledal, že by projev do megafonu byl cílen přímo na děti mladšího školního věku, je zjevné, že vedle dalších osob byly tomuto projevu vystaveny i děti mladšího školního věku. Zcela namístě proto bylo v podmínkách posuzované věci zabývat se též zájmem na ochraně dětí ve vztahu k svobodě slova či právu shromažďovacímu (k tomu viz dále).

[33] Jen na okraj pak Nejvyšší správní soud poznamenává, že ani ve vztahu k celému shromáždění krajský soud nespatřoval, že by cílilo přímo na malé děti. V napadeném rozsudku krajský soud v dané souvislosti uvedl: „*Z webových stránek žalobce A) je patrné, že akce žalobce byla cílena na studenty, což bylo potvrzeno i svědeckými výpověďmi.*“ A dále krajský soud uvedl: „*Podle názoru soudu bylo cílem žalobce A) konfrontovat co nejširší spektrum nezletilých se svými sděleními, což je patrné právě z umístění panelů u autobusové zastávky a školní jídelny.*“ Nejvyšší správní soud uvádí, že i takové hodnocení má plnou oporu v provedeném dokazování před krajským soudem.

III. b) Svoboda projevu a právo se pokojně shromažďovat

[34] V rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu byla již posuzována shromáždění stěžovatele a), a to v rozsudku ze dne 30. 10. 2012, č. j. 2 As 104/2012 - 35 (ve věci rozpuštění shromáždění před Gymnáziem Františka Palackého v Neratovicích, které navštěvující žáci od 11 let věku), v rozsudku ze dne 31. 10. 2012, č. j. 4 As 9/2012 - 29 (ve věci rozpuštění shromáždění před gymnáziem na ulici Dr. Randy v Jablonci nad Nisou), v rozsudku ze dne 16. 1. 2014, č. j. 2 As 79/2013 - 24 (ve věci zákazu shromáždění v blízkosti středních škol v ulici Tajovského v Havířově), a v rozsudku ze dne 7. 11. 2014, č. j. 5 As 112/2014 - 33 (ve věci zákazu shromáždění na náměstí 1. máje v Chrastavě, kde se nachází budova základní školy se žáky ve věku od 6 do 15 let). Všem těmto shromážděním bylo společné, že se věnovala otázce umělého přerušení těhotenství a že vzhledem ke způsobu prezentace názorů o umělém přerušení těhotenství byl posuzován střet svobody projevu a práva shromažďovacího na jedné straně a zájem na zvláštní ochraně dětí na straně druhé.

[35] Posouzení střetu zmíněných práv a zájmů je středobodem i nynější věci, byť zde nejde ani o zákaz shromáždění, ani o jeho rozpuštění, nýbrž o postup Městské policie

Moravský Krumlov ve vztahu ke shromáždění při podílení se na dodržování právních norem o ochraně veřejného pořádku.

[36] Ke střetu svobody projevu a práva shromažďovacího na jedné straně a zájmu na zvláštní ochraně dětí a mladistvých na straně druhé se ve vztahu ke shromáždění stěžovatele a) vyjádřil i Ústavní soud v nálezu ze dne 5. 5. 2015, sp. zn. II. ÚS 164/15 (publ. jako N 88/77 SbNU 285, dostupný z http://nalus.usoud.cz), v němž zamítl ústavní stížnost proti výše zmíněnému rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 112/2014, ve věci zákazu shromáždění na náměstí v Chrastavě, kde se nachází budova základní školy. Nejvyšší správní soud proto může poukázat na obecnější závěr Ústavního soudu v bodě 30. daného nálezu, dle něhož *„v případech, kdy jsou děti či mladiství příjemci informací, je dán zvýšený požadavek na zachování mravnosti a na ochraně jejich práv i ve vztahu ke svobodě projevu a shromažďovacímu právu. To samozřejmě neznamená, že by tato základní práva ve vztahu k dětem bylo možno omezit za jakékoli situace, neboť i v těchto případech je třeba vždy poměřovat proporcionalitu daného zásahu. Zásah do citovaných práv je tedy možný pouze tehdy, kdy by jiná opatření sledující stejný účel a cíl nebyla dostatečná či by negativní dopady omezení jednoho základního práva v důsledku upřednostnění jiného přesáhly akceptovatelnou mez.*“ Pro bližší odůvodnění tohoto závěru lze pro stručnost odkázat na body 20. až 29. citovaného nálezu.

[37] Za vhodné však Nejvyšší správní soud považuje zmínit, že u dětí a mladistvých je dán zájem na jejich zvláštní ochraně s ohledem mj. na jejich neukončený duševní a morální rozvoj a menší schopnost kritického myšlení oproti dospělým. Nejvyšší správní soud v obecné rovině nesouhlasí s tím, že ochrana před sdělováním informací a názorů v neadekvátní formě náleží v daném ohledu jen „malým dětem“. Čl. 32 odst. 1, věta druhá, Listiny základních práv a svobod hovoří o záruce zvláštní ochrany dětí a mladistvých. Podle čl. 3 odst. 2 Úmluvy o právech dítěte (sdělení č. 104/1991 Sb.) se smluvní státy zavazují zajistit dítěti takovou ochranu a péči, jaká je nezbytná pro jeho blaho. Dítětem se z hlediska Úmluvy o právech dítěte rozumí každá lidská bytost mladší 18 let, pokud podle právního řádu, jenž se na dítě vztahuje, není zletilosti dosaženo dříve (čl. 1 dané úmluvy). Ve vztahu k tvrzením stěžovatele a) je nutno poznamenat, že východiska nálezu sp. zn. II. ÚS 164/15, co se týče zvláštní ochrany, kterou je třeba poměřovat se svobodou projevu či právem se pokojně shromažďovat, nedopadají toliko na malé děti, ale na děti a mladistvé (viz např. citovaná část tohoto nálezu v bodě [36] shora, kde se hovoří o dětech a mladistvých, ale i odkazy na čl. 32 odst. 1 Listiny základních práva a svobod a Úmluvu o právech dítěte, které dopadají vedle dětí i na mladistvé).

[38] Jelikož se potřeba zvláštní ochrany dětí a mladistvých odvíjí od jejich neukončeného duševního, morálního a fyzického vývoje a jelikož v průběhu dospívání děti a mladiství postupují ve vývoji svých duševních schopností a morálních vlastností, je možné konstatovat, že míra potřeby zvláštní ochrany se snižuje v průběhu dospívání. Jinými slovy: u mladších dětí je potřeba ochrany silnější než u dětí starších. To však neznamená, že ani mladistvým mezi 15. a 18. rokem života není nezbytné poskytovat ochranu, kterou vyžaduje stupeň jejich duševního, morálního a fyzického rozvoje. K posouzení, zda tato míra, za kterou je třeba poskytovat ochranu, již byla nebo nebyla překročena, lze jen stěží dát obecný návod, takové posouzení se proto bude dít vždy s ohledem na konkrétní věc.

[39] Obecně však Nejvyšší správní soud konstatuje, že i mladistvé nad 16 let věku je třeba chránit před necitlivě sdělovanými informacemi a názory o umělém přerušení těhotenství ve formě, která nerespektuje stupeň rozvoje takových mladistvých. Na tom nic nemění ani skutečnost, že ženě ve věku od 16 do 18 let je možno za dalších podmínek uměle přerušit těhotenství na její písemnou žádost, k čemuž se souhlas zákonného zástupce se nevyžaduje, zákonný zástupce se jen vyrozumívá (§ 4 a § 6 odst. 2 zákona č. 66/1986 Sb., o umělém přerušení těhotenství, ve znění pozdějších předpisů). Otázku, zda jde o formu sdělování informací, která nerespektuje stupeň rozvoje mladistvých a která je tak může ohrozit na jejich psychice, je třeba posuzovat vždy s pečlivým ohledem na všechny relevantní okolnosti případu. I když je dívkám od 16 do 18 let dána možnost rozhodovat o umělém přerušení svého těhotenství, stále je zde dána potřeba brát v potaz věk takové dívky při postupech dle zákona o umělém přerušení těhotenství, včetně projednání umělého přerušení těhotenství s lékařem dle § 7 daného zákona. Byť lze u mladistvých mezi 16. a 18. rokem života již předpokládat značný rozvoj duševních schopností a morálních vlastností, které např. odůvodňují možnost rozhodovat o umělém přerušení těhotenství, stále nelze bez dalšího vyloučit existenci takového názoru o umělém přerušení těhotenství, který svým obsahem a formou vyjádření bude s to nepříznivě zasáhnout psychiku a vývoj takových mladistvých, a tedy i potřebu zvláštní ochrany.

[40] Na základě uvedeného lze na obecné úrovni vyjádřit nesouhlas s náhledem, že k otázce umělého přerušení těhotenství není za žádných okolností třeba činit rozdílu mezi tím, mají-li být příjemci informací mladiství nebo dospělí.

[41] K posouzení, zda v konkrétní věci stěžovatelem a) zvolená forma prezentace názorů na umělé přerušení těhotenství vyžadovala zvláštní ochranu i ve vztahu k mladistvým od 15 let do 18 let, Nejvyšší správní soud nepřistoupil. Ve vztahu k mladistvým se proto omezil jen na výše uvedené obecné hodnocení. Důvodem bylo, že shromáždění stěžovatele a) se konalo vedle autobusové zastávky, na níž byla různorodá skupina neplnoletých osob, v jejímž rámci byly v nemalém počtu zastoupeny děti mladšího školního věku. Nejvyšší správní soud přitom vychází z názoru, že u různorodé skupiny neplnoletých osob je třeba posuzovat primárně její nejzranitelnější (nejmladší) část, tj. v nynějším případě děti mladšího školního věku. Z tohoto důvodu se proto zaměřil právě na děti mladšího školního věku. Ostatně krajský soud na více místech svého rozsudku zdůrazňoval, že ve skupince nezletilých byly právě děti mladšího školního věku.

III. c) Manipulace s informačními panely stěžovatele a) ze strany městské policie

[42] Nejvyšší správní souhlasí s krajským soudem, že manipulace s informačními panely stěžovatele a) ze strany městské policie nepředstavovala nezákonný zásah.

[43] Ze zastávky, u níž se shromáždění konalo a na níž byly vedle dalších nezletilých děti mladšího školního věku, bylo skrze tzv. vstup do útvaru informační panelů vidět vyobrazení na některých z těchto panelů. Posuzováno primárně ve vztahu k dětem mladšího školního věku, šlo o obrazová sdělení zcela nevhodná pro tuto věkovou skupinu, a to vzhledem k naturalistickému zobrazení usmrcených lidských plodů, mnohdy krvavě poškozených či přímo rozervaných, a dále zobrazení zrůdností prováděných nacistickým Německem v průběhu druhé světové války (zavraždění lidé navršení na hromadách).

[44] Nejvyšší správní soud tak konstatuje, že konkrétní posuzované uspořádání panelů nebylo akceptovatelné z hlediska zvláštního zájmu na ochraně dětí mladšího školního věku, vůči nimž Nejvyšší správní soud případ primárně posuzuje. Zájem na jejich ochraně zde převažoval nad svobodou projevu či právem se pokojně shromažďovat. Nejvyšší správní soud tak konstatuje, že v daném případě byl dán důvod pro zásah ze strany městské policie v podobě úpravy vstupu do útvaru informačních panelů tak, aby citlivá sdělení nebyla viditelná ze zastávky.

[45] Lze plně souhlasit s krajským soudem, že úprava vstupu mezi informační panely představovala přiměřený postup, pomocí něhož byla nastolena rovnováha mezi zájmem na ochraně dětí a tím, aby shromáždění stěžovatele a) pokračovalo v co nejširší možné míře tak, aby nedošlo k porušování jiných zájmů. Po zúžení vstupu ze strany policie a jeho následné úpravě ze strany stěžovatele b) bylo možno do útvaru informačních panelů vstoupit. Zájemci se tak mohli seznámit s obsahem těchto sdělení, ale zároveň tato sdělení nebyla přístupná přítomným dětem mladšího školního věku.

[46] Pro svůj zásah měla městská policie splněny i podmínky spočívající v opoře svého postupu v zákoně. Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že městská policie postupovala na základě § 2 písm. e) zákona o obecní policii, dle něhož se obecní policie *„podílí na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení*“.

[47] Krajský soud zcela adekvátně poukazoval na charakteristiku veřejného pořádku, kterou Nejvyšší správní soud učinil v rozsudku ze dne 16. 5. 2007, č. j. 2 As 78/2006 - 64 (publikovaném pod č. 1335/2007 Sb. NSS), dle něhož je veřejný pořádek *„neurčitým právním pojmem, jehož obsah je jednak proměnlivý a jednak neztotožnitelný s pouhou výsečí jediného z existujících normativních systémů, neboť v sobě neobsahuje pouze normy morální či pouze normy právní, ale přinejmenším normy obou těchto druhů*“. I při tomto vědomí Nejvyšší správní soud vymezil v citovaném rozhodnutí *„veřejný pořádek jako normativní systém, na němž je založeno fungování společnosti v daném místě a čase a jenž v sobě zahrnuje ty normy právní, politické, mravní, morální a v některých společnostech i náboženské, které jsou pro fungování dané společnosti nezbytné. Nadto je možno pod pojmem veřejného pořádku rozumět také faktický stav společnosti, k němuž je dodržování tohoto heterogenního normativního systému zacíleno. Narušení veřejného pořádku je proto zároveň narušením normy a zároveň narušením optimálního stavu společnosti, který je účelem a dispozicí této normy.*“

[48] V podobném smyslu se nese i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2007, č. j. 1 As 26/2007 - 60, kde je veřejný pořádek charakterizován jako *„souhrn pravidel chování, jejichž zachování – nad rámec právních norem – je podle obecného názoru a přesvědčení nutnou podmínkou klidného a spořádaného soužití občanů v daném místě, čase a situaci.*“

[49] Stav, kdy z přilehlé zastávky, na níž byl i nemalý počet dětí mladšího školního věku, byly skrze vstup do tvaru informačních panelů vidět panely, které by měly dětským očím zůstat skryty, narušuje klidné a uspořádané soužití občanů v daném místě, čase a situaci. Jednak tento stav narušoval právními předpisy hájený zájem na zvláštní ochraně dětí a mladistvých, jednak budil oprávněné rozhořčení ze strany místních občanů z důvodu

vystavení dětí na zastávce obsahu pro ně nevhodných sdělení, což dávalo podnět ke konfliktním situacím. O narušení veřejného pořádku šlo v nynější věci z důvodu ohrožení duševního vývoje dětí. Zdůraznit však nutno, že samotné hlásání názorů při shromáždění, které jsou konfliktní či s nimiž se ostatní ostře neztotožňují, nemůže představovat narušení veřejného pořádku.

[50] Postup policie představoval naplnění jejího úkolu v podobě podílení se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku, pro což je podklad v § 2 písm. e) zákona o obecní policii. Šlo o proporcionální jednání, po úpravě vstupu ze strany městské policie a dodatečné úpravě ze strany stěžovatele b) byl saturován zájem na zvláštní ochraně dětí a mladistvých a současně umožněn vstup mezi panely pro zájemce, čímž byl respektován smysl daného shromáždění.

[51] Nejvyšší správní soud přitakává krajskému soudu i v úvahách, že pravomoc městské policie bdít nad veřejným pořádkem je dána i na místech, kde se koná shromáždění, a též i při průběhu samotného shromáždění. Není nejmenšího důvodu pravomoc policie svěřenou jí v daném ohledu v § 2 písm. e) zákona o obecní policii omezovat ve vztahu ke shromážděním dle zákona o právu shromažďovacím.

[52] Městská policie (a obecně vzato i Policie České republiky, jejímž úkolem je rovněž chránit veřejný pořádek, viz § 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů) tak může, jsou-li splněny zákonné podmínky a je-li z hlediska operativně-taktického a místních podmínek dána taková možnost, usměrnit některý z dílčích projevů spojených s výkonem práva se pokojně shromažďovat, které narušují veřejný pořádek. Právní úprava v zákoně o obecní policii (a zákoně o Policii České republiky) tak dává podmínky pro to, aby policejní zákrok odstranil porušení veřejného pořádku, ale stále umožnil výkon práva pokojně se shromažďovat.

[53] Jde tak o úpravu, kterou lze v některých případech překlenout jistou nedokonalost zákona o právu shromažďovacím, na kterou poukázal Ústavní soud v bodě 41. nálezu sp. zn. II. ÚS 164/15 a která spočívá v tom, že „*v současné době správní úřad* [tj. obecní úřad, pověřený obecní úřad, krajský úřad či Ministerstvo vnitra, kterým jsou svěřeny pravomoci na úseku práva shromažďovacího; pozn. NSS] *nemá žádné zákonné možnosti omezit pouze určité parametry plánovaného výkonu shromažďovacího práva tak, aby nezasáhl do jeho samotné podstaty, nicméně aby zamezil jeho některým případným negativním důsledkům. V současnosti totiž orgány obce nejsou oprávněny stanovovat žádné podmínky pro konání shromáždění a mají pouze možnost shromáždění buď dopředu zakázat, anebo rozpustit na místě. Ústavní soud považuje za prospěšné, pokud i za této zákonné úpravy správní orgán projeví snahu a se svolavatelem komunikuje ohledně konkrétních skutečností, které by mohly vést k zákazu shromáždění, a pokusí se jej samotného přivést k takovému řešení, které by konání shromáždění umožnilo. Tato doporučení však za stávající právní úpravy svolavatel samozřejmě nemusí respektovat a úřad je nemůže přikázat či vynucovat.*“

III. d) Projevy prostřednictvím megafonu

[54] Nejvyšší správní soud plně souhlasí s krajským soudem v tom, že při posuzování střetu zájmu na zvláštní ochraně dětí a mladistvých se svobodou projevu a právem se pokojně shromaždovat není třeba, co se týče základních východisek, činit rozdíly, jde-li o

obrazová sdělení nebo o slovní projevy. I slovní projevy mohou svým obsahem či formou představovat ohrožení duševního či mravního vývoje dětí či mladistvých.

[55] Krajský soud dospěl ke skutkovému zjištění, že slovní projevy pořadatele V. do megafonu městská policie omezovala pouze za přítomnosti nezletilých. Nejvyšší správní soud k tomu upřesňuje, že skupina přítomných nezletilých nebyla věkově sourodá a byly v ní zastoupeny též děti mladšího školního věku (šlo o tutéž skupinu, jak byla popsána v bodě [23] a [43] shora). I ve vztahu ke slovním projevům je přiléhavé hodnotit jejich dopad ve vztahu k nejzranitelnější (nejmladší) části přítomných nezletilých, tj. v nynější věci dětem mladšího školního věku.

[56] Krajský soud v rámci dokazování zjistil, že obsahem prohlášení proneseného do megafonu bylo (parafrázovaně) to, že nacisté vyráběli z ostatků zabitých židů, ale současná společnost to povýšila a dělá ze zavražděných dětí jídla a očkování. Velitel městské policie F. před soudem vypověděl, že informace sdělované na shromáždění měly na jeho dceru účinek, že odmítala po 14 dnů jíst živočišné bílkoviny.

[57] Nejvyšší správní soud dodává, že ze záznamu stěžovatele b) je patrné, že pořadatel V. do megafonu v přítomnosti nezletilých, mezi nimiž byly i děti mladšího školního věku, pronášel ve vztahu k umělým přerušením těhotenství: „*Dvacet tři tisíc je zavražděno každý rok v naší zemi, je to šedesát dva dětí denně. Jednatřicet dívek, jednatřicet mužů...*“

[58] Nejvyšší správní soud souhlasí s tím, že ve vztahu k dětem mladšího školního věku, které byly na daném místě také přítomné, šlo u prohlášení zmíněného v bodě [56] o natolik šokující sdělení, jak svou formou, tak obsahem, že kolidovalo se zájmem na zvláštní ochraně takových dětí. U dětí předškolního věku nelze předpokládat natolik rozvinuté kritické myšlení, aby si byly prezentované informace schopny ověřit a adekvátně je zpracovat. Obdobné hodnocení lze zaujmout i vůči výroku popsanému v bodě [57] shora.

[59] Jelikož posouzení vlivu rozebíraných slovních projevů do megafonu na fyzický, psychický či morální vývoj dětí mladšího školního věku nepředstavoval složitý hraniční případ, mohl k takovému posouzení přistoupit rovnou soud (srov. bod 28. nálezu sp. zn. II. ÚS 164/15). V daném ohledu byla určující podoba slovních výroků přenášených megafonem, jež byla krajským soudem vyhodnocena správně.

[60] Ostatně hodnocení krajského soudu bylo zcela v souladu s tím, jak se velitel městské policie F. ve své svědecké výpovědi vyjadřoval k tomu, jaký dopad měly tyto projevy na jeho dceru. Nelze souhlasit s výhradami stěžovatele a), že se z ničeho nepodává věk dcery velitele městské policie. V rámci své svědecké výpovědi totiž tento velitel uvedl, že jeho dcera má 13 let. Navíc, jak již bylo výše zopakováno, Nejvyšší správní soud vychází z toho, že u sdělení, jimiž je vystavena věkově nesourodá skupina nezletilých, je třeba posuzovat dopad na její nejmladší část, zde děti mladšího školního věku.

[61] Stejně jako krajský soud Nejvyšší správní soud nehodnotí postup městské policie jako nezákonný. Omezování nežádoucích projevů probíhalo dle zjištění krajského soudu jen v přítomnosti největší koncentrace nezletilých. Městská policie pořadateli V. megafon neodňala, ani jej nepoškodila, pouze mu znemožňovala přednes nežádoucích projevů před skupinou nezletilých, kde byly i děti mladšího školního věku. Takový postup

Nejvyšší správní soud hodnotí jako přiměřený a s oporou v § 2 písm. e) zákona o obecní policii, dle něhož se obecní policie podílí na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku.

III. e) Námitka rozporu ústního a písemného odůvodnění rozsudku krajského soudu

[62] Stěžovatel namítl, že při ústním odůvodnění krajský soud připustil neoprávněnost jednání městské policie ohledně přerušování funkce megafonu. Tvrdí, že písemné odůvodnění rozsudku je s ústním v hrubém rozporu.

[63] Ze záznamu jednání před krajským soudem Nejvyšší správní soud zjistil, že k postupu městské policie ohledně slovních projevů zaznělo v ústním odůvodnění napadaného rozsudku následující: „*Manipulace s megafonem: v tomto bodě považujeme jednání velitele městské policie za jednání zcela na hraně, neboť žalobce má zcela jistě právo používat audiovizuální techniku k prezentaci svých názorů. Městská policie nebo resp. nikdo mu nemá zasahovat do toho, aby tu techniku používal. Nicméně v kontextu konkrétní situace, v kontextu konkrétního jednání žalobce, konkrétní skutkové situace na tom místě, hodnotíme postup Městské policie Moravský Krumlov, resp. jejího velitele jako skutečně na hraně, ale ještě v rámci toho testu přiměřenosti jako adekvátní.*“

[64] Nelze proto souhlasit s tvrzením, že v rámci ústního odůvodnění rozsudku krajský soud shledal neoprávněnost jednání městské policie ohledně přerušování funkce megafonu. Opak je pravdou.

[65] V písemném odůvodnění napadeného rozsudku se lze dočíst, že v přerušení funkce megafonu krajský soud neshledal nezákonný zásah. Kladl z hlediska obsahu rovnítko mezi informačními panely stěžovatele a) a projevem pořadatele V. do megafonu o tom, že se dělají ze zavražděných dětí jídla a očkování. Slovní projevy do megafonu hodnotil jako závažnější než obrazová sdělení, slovním projevům totiž nešlo uniknout. Blíže k obsahu této části napadeného rozsudku viz bod [11] shora.

[66] Dle § 157 odst. 2, věty poslední, zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 64 s. ř. s., platí, že odůvodnění uvedené v písemném vyhotovení rozsudku musí být v souladu s vyhlášeným odůvodněním.

[67] Jak Nejvyšší správní soud uvedl v rozsudku ze dne 27. 2. 2013, č. j. 7 As 125/2012 - 41, „*pro seznámení se s důvody, které soud vedly k vydání rozhodnutí, je rozhodující odůvodnění rozhodnutí obsažené v jeho písemném vyhotovení. Je jistě žádoucí, aby již při vyhlašování rozhodnutí soud uvedl podstatné argumenty, o něž opírá svůj právní názor. Nezbytným účelem ústního odůvodnění při vyhlášení rozsudku však není, aby soud uvedené argumenty ve všech detailech sděloval účastníkům. Zásadně nemá docházet k tomu, aby se obsah písemného vyhotovení rozhodnutí a obsah jeho ústního odůvodnění při vyhlašování dostávaly do obsahového rozporu. Jisté diference mezi obsahem ústního a písemného odůvodnění jsou v rozhodovací praxi přirozené.*“

[68] Krajský soud jak v ústním, tak písemném odůvodnění nepřisvědčil námitkám týkajícím se přerušení funkce megafonu. Zhodnocení těchto námitek je propracovanější v písemném odůvodnění, což je zcela přirozené a plně respektující smysl písemného

odůvodnění. Skutečnost, že v ústním odůvodnění byl postup policie označen jako „*na hraně, ale ještě adekvátní*“, což v písemném odůvodnění nebylo zopakováno, nepřesahuje rámec dílčích diferencí mezi obsahem ústního a písemného odůvodnění, které nejsou rozporné s požadavky zákona. Problematický by byl až stav, kdy by rozdíl mezi písemným a ústním odůvodněním byl takový, že by účastníkům mohly oprávněně vznikat pochyby, jak bylo o námitce vlastně rozhodnuto či jaké byly základní důvody posouzení námitky. To však v nynější věci nenastalo.

III. f) Postup městské policie vůči stěžovateli b)

[69] U postupu městské policie vůči stěžovateli b) jde o hodnocení situace, která skončila zákrokem velitele městské policie, který stěžovatele b) svedl na zem, nasadil mu služební pouta a odvezl jej na stanici Policie České republiky. Tomuto zákroku předcházela vyhrocená situace mezi stěžovatelem b) a jedním z místních občanů, v jejímž důsledku stěžovatel b) vyjmul zbraň, kterou měl v pouzdře u opasku.

[70] Námitky v kasační stížnosti se v daném ohledu dotýkají i otázky, jakým způsobem přítomná městská policie postupovala při poskytování ochrany ve vyhrocených situacích na místě. Nejvyšší správní soud se proto předně vysloví k širší situaci na místě.

[71] Jak shrnul skutková zjištění krajský soud, na místě aktivně vystupovali dva místní občané, kteří vstupovali do diskusí s demonstranty, a to muž v červeném svetru a muž v černé bundě. Na místě byli toliko dva aktivní demonstranti [pořadatel V. a stěžovatel b)], shromáždění se jen pasivně účastnil předseda stěžovatele a).

[72] Ze záznamu kamerového systému městské policie je patrné, že městská policie se snažila bránit fyzickému kontaktu mezi místními občany a demonstranty. Když muž v červeném svetru začal strkat do pořadatele V. [čas 18:18 hod. až 18:25 hod. záznamu kamerového systému, což o přibližně 12 minut předcházelo zákroku proti stěžovateli b)], městská policie zakročila a zamezila dalším fyzickým kontaktům. Nebránila však emotivním vyjádřením názorů a slovním reakcím. Strážníci městské policie se v takových případech snažili být poblíž obou vášnivě diskutujících stran, nicméně vzájemným slovním projevům nebránili. Městská policie zakročila tehdy, když muž v černé bundě počal manipulovat s informačními panely stěžovatele a) a tohoto muže od panelů vykázala.

[73] Co se týče slovních projevů, Nejvyšší správní soud souhlasí s tím, že nebylo namístě bránit slovním výměnám názorů mezi místními občany a demonstranty. Výměna názorů patří k výkonu shromažďovacího práva a i v případě, že jde o ostřejší výměnu názorů, není důvodu diskusi omezovat, nedochází-li k narušování veřejného pořádku. Kolemjdoucí koneckonců „*mají příležitost (s využitím svých znalostí a zkušeností) vstoupit do diskuse s mluvčím nebo svolavatelem či účastníky pořádaného shromáždění a takto legitimně vyjádřit v rámci veřejné debaty (třeba také i ostřejším způsobem) svůj nesouhlas*“, jak připomněl Ústavní soud v již zmíněném nálezu sp. zn. II. ÚS 164/15.

[74] Před samotným zákrokem velitele městské policie proti stěžovateli b) vypadala situace na místě tak, že dva ze strážníků městské policie strážili informační panely stěžovatele a). Velitel městské policie byl u pořadatele V. a řešil s ním právě pronesené prohlášení do megafonu o tom, že se v současnosti dělají ze zavražděných dětí jídla a očkování.

[75] V tuto chvíli započala interakce mezi mužem v červeném svetru a stěžovatelem b), kteří se vzdalovali od míst, kde byli strážnici městské policie. Muž v červeném svetru důrazně požadoval, aby stěžovatel b) přestal filmovat, dále ho několikrát nazval slovy „vole“, případně „sráči“. Stěžovatel b) začal ustupovat a vyjmul z pouzdra u opasku zbraň se slovy: „*Já mám strach.*“ O zbrani bylo až následně zjištěno, že se jedná o plynovou zbraň. Mezi stěžovatele b) a muže v červeném svetru pak vstoupil jeden ze strážníků a opakovaně zazněla výzva, aby stěžovatel schoval pistoli, k čemuž z úředního záznamu vyplynulo, že šlo o výzvy strážníka K.. Konkrétně zaznělo: „*Schovejte tu pistol!*“ Dále zaznělo: „*Schovej to!*“ Následuje výkřik „*To si děláš srandu!*“ Poté dochází k zákroku velitele městské policie, který stěžovatele b) svedl na zem, nasadil mu služební pouta a odvezl jej na stanici Policie České republiky.

[76] Nejvyšší správní soud konstatuje, že interakce mezi mužem v červeném svetru a stěžovatelem b) se odehrála v krátkém časovém okamžiku, a to v době, kdy velitel městské policie o kus dál řešil slovní projevy pořadatele V. prostřednictvím megafonu. Během okamžiku se situace mezi mužem v červeném svetru a stěžovatelem b) rychle dostala do bodu, kdy stěžovatel b) držel v ruce zbraň. Nejvyšší správní soud se ztotožnil s krajským soudem v tom, že již šlo o situaci, kdy zákrok městské policie nesnesl odkladu.

[77] Dle § 18 odst. 2 zákona o obecní policii: „*Donucovací prostředky je strážník oprávněn použít v zájmu ochrany bezpečnosti jiné osoby nebo své vlastní, majetku nebo k zabránění výtržnosti, rvačce nebo jinému jednání, jímž je vážně narušován veřejný pořádek.*“ Dle § 18 odst. 3 daného zákona je před použitím donucovacích prostředků v podobě hmatů či chvatů strážník povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání slovy „jménem zákona“ s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků; to neplatí, je-li ohrožen jeho život nebo zdraví anebo život nebo zdraví jiné osoby a zákrok nesnese odkladu.

[78] V situaci, kdy velitel městské policie reagoval, stěžovatel b) měl v ruce střelnou zbraň. Až následně bylo zjištěno, že jde o plynovou zbraň. Městská policie postupovala zcela adekvátně, když v okamžiku zákroku nahlížela na předmět, který držel stěžovatel b) v ruce, jako na zbraň, která svými projektily může člověka usmrtit či zranit, jelikož se takto předmět jevil a nebyl čas jej blíže zkoumat. V okamžiku zákroku proto byla důvodná obava, že může dojít k ohrožení života či zdraví a nebyl prostor zákrok odkládat. Použití donucovacích prostředků proto nemusela přecházet výzva „jménem zákona“. Stěžovatel totiž držel předmět, který v danou chvíli nešlo odlišit od střelné zbraně, a to i v situaci, kdy mezi mužem v červeném svetru a stěžovatelem byl již strážník městské policie.

[79] Stěžovatel b) namítl, že cítil obavu z fyzického napadení a že městská policie nebránila jednotlivým dílčím slovním útokům. Uvedl, že pohrůžka násilí může být i konkludentní, neboť postačí vyvolat takovou situaci, kdy poškozený se násilného jednání obává. Namítl rovněž, že velitel městské policie hrozil tím, že se strážníky bude muset odjet a nechat je samotné. Příčinou vyhrocené situace bylo nečinné přihlížení městské policie a její pohrůžky, že odejde.

[80] Nejvyšší správní soud se již výše (bod [73] shora) obecně ve vztahu ke slovním projevům vyjádřil. Ve vztahu ke slovním projevům muže v červeném svetru na adresu

stěžovatele a) proneseným před tím, než stěžovatel vyjmul zbraň, lze uvést, že šlo o projevy verbální agrese. Pozornost přítomných strážníků městské policie i jejího velitele však byla v daném okamžiku upoutána k pořadateli V. a řešení jeho právě proneseného projevu do megafonu. K vyhrocené situaci mezi stěžovatelem b) a mužem v červeném svetru proto strážníci nesměřovali svou pozornost, stalo se tak až v jejím průběhu v době, kdy se vyostřovala. O připravenosti strážníků bránit jiným než verbálním konfliktům svědčí to, že strážník městské policie vstoupil mezi muže v červeném svetru a stěžovatele b) v okamžiku, kdy zpozoroval, že se situace vyhrocuje.

[81] Jakkoli se muž v červeném svetru projevoval verbálně agresivně a šel za stěžovatelem b), který ustupoval, Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že vyjmutí předmětu, který nebylo možno v dané situaci odlišit od střelné zbraně, bylo neadekvátní jednání.

[82] Na záznamu stěžovatele b) je patrné, že několik minut před zákrokem proti tomuto stěžovateli velitel městské policie hrozil tím, že pokud organizátor V. nepřestane používat megafon, tak městská policie odjede a nebude demonstranty chránit. Nejvyšší správní soud konstatuje, že šlo o projev neprofesionality velitele městské policie, který však neměl určující vliv na hodnocení zákroku proti stěžovateli b). Městská policie totiž neodjela, jak hrozil její velitel, a jakmile si strážníci všimli, že se situace mezi stěžovatelem b) a mužem v červeném svetru vyhrocuje, jeden z nich vstoupil mezi stěžovatele b) a muže v červeném svetru. Ani hrozba tím, že městská policie přestane demonstranty chránit, nebyla před posuzovaným zákrokem naplněna.

[83] S krajským soudem je třeba se ztotožnit i v tom, že danou zbraň stěžovatel b) neměl mít vůbec při sobě, účastnil-li se shromáždění. I na stěžovatele b) totiž dopadala povinnost dle § 7 odst. 3 zákona o právu shromažďovacím, dle něhož: „*Účastníci shromáždění nesmějí mít u sebe střelné zbraně, výbušniny nebo pyrotechnické výrobky. Rovněž nesmějí mít u sebe jiné předměty, jimiž lze ublížit na zdraví, lze-li z okolností nebo z chování účastníků usuzovat, že mají být užity k násilí nebo pohrůžce násilím.*“

[84] Stěžovatel b) namítl, že zákon o právu shromažďovacím rozlišuje svolavatele shromáždění, jeho pořadatele a účastníky shromáždění, čímž reagoval na znění § 7 odst. 3 daného zákona, který pojednává „jen“ o účastnících ve vztahu k zákazu střelných zbraní. Stěžovatel b) se označuje za svolavatele, jelikož byl zmocněn jednat jménem svolavatele shromáždění. Nejvyšší správní soud konstatuje, že výklad, že povinnost stanovená v § 7 odst. 3 zákona o právu shromažďovacím se nevztahuje na svolavatele či pořadatele, kteří fyzicky participují na shromáždění, popírá smysl daného ustanovení.

[85] Právní ochrany požívá právo se *pokojně* shromažďovat (srov. čl. 19 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). S pokojným výkonem daného práva je neslučitelná přítomnost předmětů, které mají být užity k násilí či pohrůžce násilí. Jde o požadavek, který se vztahuje ke všem osobám, které aktivně participují na shromáždění. Smysl zákazu uvedených předmětů na shromáždění lze spatřovat jednak v tom, že uvedené předměty s pokojným výkonem shromažďovacího práva nemají nic společného, a dále v tom, že již jejich přítomnost na shromáždění by mohla eskalovat vypjaté situace, k nimž může docházet při vášnivých diskuzích, které shromáždění mnohdy podněcuje. Není tedy žádného důvodu, aby zákaz v § 7 odst. 3 zákona o právu shromažďovacím nedopadal též na přítomné svolavatele a pořadatele.

[86] Nejvyšší správní soud připouští, že v zákoně o právu shromažďovacím lze též najít úpravu, která rozlišuje mezi svolavatelem či pořadatelem a ostatními účastníky shromáždění. Např. u regulace, dle níž jsou účastníci shromáždění povinni dbát pokynů svolavatele a pořadatelů (§ 6 odst. 4 a § 7 odst. 1 daného zákona). Pojednává-li zákon o postupu svolavatele či pořadatele vůči účastníkům, je zřejmé, že je v daném ohledu vyděluje ze skupiny účastníků shromáždění. Není však důvodu svolavatele či pořadatele vydělovat z regulace, která míří na shromáždění jako celek (všechny na něm participující osoby), jak je tomu u zákazu střelných zbraní. Ostatně i důvodová zpráva k zákonu o právu shromažďovacím pojímá účastníka shromáždění značně široce: „*Účastníkem shromáždění se rozumí občan zletilý i nezletilý, jestliže jeho účast na konkrétním shromáždění je svou povahou přiměřená jeho rozumové a mravní vyspělosti odpovídající jeho věku.*“ Důvodová zpráva je dostupná z www.psp.cz, jde o tisk 279 z V. volebního období Federálního shromáždění Československé socialistické republiky.

[87] Následně bylo zjištěno, že stěžovatel b) držel plynovou zbraň (takto svou zbraň charakterizuje i v kasační stížnosti). Zmínit lze, že plynové zbraně se dle zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, řadí pod střelné zbraně [srov. § 4 písm. a) bod 5., § 6 písm. c) a § 7 písm. d) a e) daného zákona; přičemž zbraní daný zákon rozumí střelnou zbraň, jak vyplývá z legislativní zkratky v jeho § 1 odst. 1]. Zcela v souladu se smyslem úpravy v § 7 odst. 3 zákona o právu shromažďovacím spadá plynová zbraň pod zde zmíněný pojem „střelná zbraň“.

[88] Nejvyšší správní soud může shrnout, že dospěl shodně s krajským soudem k závěru, že zákrok velitele městské policie, který stěžovatele b) svedl na zem, nasadil mu služební pouta a odvezl jej na stanici Policie České republiky, nebyl nezákonným zásahem.

IV. Závěr a náklady řízení

[89] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, proto ji dle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání, jelikož § 109 odst. 2 s. ř. s. takový postup předpokládá.

[90] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelé v soudním řízení úspěch neměli, proto dle uvedených ustanovení nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. května 2017

JUDr. Radan Malík
předseda senátu